

Julkisen hallinnon kokonaisarkkitehtuuri-työryhmä
(JHKA)

Julkisen hallinnon kokonaisarkkitehtuuri-työryhmän kokous

Aika 22.8.2019, klo 13.00–16.00

Paikka OM (Eteläesplanadi 10/12), nh Julkisuus
*kokouksen etäyhteystiedot kalenterikutsussa

Osallistujat (paikalla/poissa)

Jäsenet		Varajäsenet	
Suvi Remes (PJ)	neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö		
Kari Laine, klo 14.15 saakka	kehittämisenneuvos, valtioneuvoston kanslia		
Mika Pihlasvaara	erikoissuunnittelija, ulkoministeriö	Kristiina Asp	asiantuntija, ulkoministeriö
Jari Jauhiainen, klo 15.20 saakka	erityisasiantuntija, oikeusministeriö	Mikko Lehtisalo	pääarkkitehti, Oikeusrekisterikeskus
Ismo Parviainen	johtava asiantuntija, sisäministeriö	Tuomas Untamo	teknologiapäällikkö, Maahanmuuttovirasto
Sanna Poutiainen	johtaja, puolustusministeriö	Petteri Korvala	everstiluutnantti, Pääesikunta (1.6.2019 alkaen)
Anna-Maija Marttila	tietoasiantuntija, valtiovarainministeriö	Jussi Jääsaari	ICT-arkkitehti, Verohallinto
Tomi Kytölä	erityisasiantuntija, opetus- ja kulttuuriministeriö	Erja Nokkanen	tietohallintojohtaja, Opetushallitus
Jaana Merta	johtava tietohallinto- asiantuntija, maa- ja metsä- talousministeriö	Hannu Kämäri	johtava asiantuntija, Ruokavirasto
Mari Laakso	johtava paikkatietoasiantun- tija, maa- ja metsätalousminis- teriö (maanmittaus, paikkatie- dot, karttapalvelut-ekosys- teemi)	Tarja Myllymäki	johtava asiantuntija, Maanmittauslaitos (maanmittaus, paikkatiedot, karttapalvelut- ekosysteemi)
Mika Vuorinen	erityisasiantuntija, liikenne- ja viestintäministeriö	Anu Ylä-Pietilä	kehityspäällikkö, Liikenne- ja viestintävirasto
Petteri Ohvo	kehittämispäällikkö, työ- ja elinkeinoministeriö	Päivi Pietarila	pääarkkitehti, KEHA-keskus

Markku Heinäsenaho	erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveysministeriö	Heikki Siltala	pääarkkitehti, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
Saku Härkönen	erityisasiantuntija, ympäristöministeriö	Riitta Teiniranta	kehittämispäällikkö, Suomen ympäristökeskus
Jari Ylikoski	erityisasiantuntija, Suomen Kuntaliitto	Tommi Karttaavi	tietoyhteiskunta-asioiden johtaja, Suomen Kuntaliitto
Jaakko Ståhlberg, klo 15.30 saakka	kehityspäällikkö, Turun kaupunki		
Sirpa Mäntynen	tietohallintojohtaja, Kouvolan kaupunki	Vierailijat	
Seppo Ränninranta	kehityspäällikkö, Väestörekisterikeskus	Maria Vuorensola	palvelumuotoilun asiantuntija, Väestörekisterikeskus
Risto Rasimus	kokonaisarkkitehti, Valtori	Jarkko Nurmi	tutkija, Jyväskylän yliopisto
		Saila Seppälä	harjoittelija, valtiovarainministeriö
		Sanna Vähänen, klo 14 saakka	erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö

Sihteeristö

Suvi Remes (PJ)	neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö
Päivi Virtanen	erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö
Mikko Pitkänen	kehityspäällikkö, Väestörekisterikeskus

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13:00.
Asialista hyväksyttiin. Kokouksen lopulla siihen lisättiin vielä asiakohta seuraavasta kokouksesta.
Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin (liite1).

2 VM:n toteuttama selvitys arkkitehtuuriaineistoista

Liitteet 2a, 2b.
Alustaja: Saila Seppälä, VM
Päätösesitys: Tiedoksi. Keskustellaan selvityksen tuloksista ja hyödyntämisestä.

Saila Seppälä esitteli selvityksen arkkitehtuurityöstä, arkkitehtuuriaineiston tilasta ja kehitystarpeista sekä selvityksen perusteella koostetut suositukset. Aiheeseen ei osallistujilla ollut lisättävää.

Remes selvensi vielä, että työn on tilannut valtiovarainministeriön JulkICT-osasto; alunperin taustalla oli mm. edellisen hallituksen maakuntavalmistelun tarpeita ja sittemmin keväällä selvityksen kohdetta laajennettiin synergiasyistä. Puheenjohtaja kiitti hyvästä ja rakentavasta yhteistyöstä selvityksen tuottamisessa. Selvitys tulee saataville Hankeikkunasta kokousmateriaalien osana.

3 VRK:n toteuttama selvitys Arkkitehtuuripankin käytöstä

Liite 3.

Alustaja: Mikko Pitkänen, VRK

Päätösesitys: Tiedoksi. Keskustelu.

Mikko Pitkänen esitti VRK:n toteuttaman kokonaisarkkitehtuurikyselyn. Kyselyssä oli eri kohderyhmille (johto, Arkkitehtuuripankin pääkäyttäjät ja tietohallinto) räätälöityjä kysymyksiä. Kohderyhmien vastausten välillä jonkin verran eroja, mutta yleiskommenttina, että löydökset samankaltaisia kuin Seppälän esityksessä edellä, tässä ikään kuin numeroiksi purettuina. Keskustelussa tuotiin esiin kysymys siitä, miten VM aikoo reagoida selvitysten löydöksiin. Todettiin, että sitä työtä on tarkoitus nyt syksyllä tehdä ja valmistella.

4 Tutkimustietoa ekosysteemimallista

Liite 4a.

Taustaksi liitteet 4b,4c,4d,4e.

Alustaja: Jarkko Nurmi, Jyväskylän yliopisto

Päätösesitys: Tiedoksi. Keskustelu.

Jarkko Nurmi esitteli Jyväskylän yliopistossa arkkitehtuurityöstä ja ekosysteemiarkkitehtuurista tehdyn tutkimuksen tuloksia. Tulokset on julkaistu artikkelisarjassa, joka kokouksen taustamateriaalina. Tutkimuskysymys on ollut, että mitä arkkitehtuurityön pitäisi olla, jotta se olisi relevanttia ja vaikuttavaa, millaisia ajattelumalleja sitä tukemaan tulisi omaksua. Tutkimuksen osana on myös rakennettu ekosysteeminen malli; tutkimusryhmä toivoo siihen mahdollista palautetta julkisen hallinnon arkkitehtuurityötä tekevilta, kuten esim. JHKA-ryhmältä.

Esitystä pidettiin hyvänä ja iltapäivän keskusteluun hyvin motivoivana. Puheenjohtaja totesi, että yhteistyökuvioon esitetyn mallin osalta lienee hedelmällistä palata, kun nyt käynnissä oleva valmistelutyö arkkitehtuuri-informaation ja -rakenneiden osalta on saatu eteenpäin.

Liitteiden osalta puheenjohtaja muistutti vielä, että liite 4e julkaistaan konferenssissa syyskuun lopulla, ja on siten siihen saakka luottamuksellinen. Liite avataan kokousaineiston osana konferenssin jälkeen.

5 Kahvitauko

6 Suomen EIRA-työpajan valmistelu

Keskustellaan EIRA-kehyksestä ja sen hyödyntämisen tavoitteista, työpajan sisällöstä ja ehdotetuista nostoista tarkastelun painopisteiksi.

Taustaksi esittelyvideo:

<https://www.youtube.com/watch?v=RWhoy3ilYEA>

Liitteet 5a, 5b.

Alustaja: Sihteeristö

Fasilitointi: Maria Vuorensola, VRK

Päätösesitys: Sovitaan tarkastelun näkökulmasta. Sovitaan valmistelun pienryhmään osallistuvat.

Orientoiduttiin aiheeseen komission mainosvideon kautta. Käytiin läpi taustaksi puheenjohtajan esittelystä kokousmateriaalina olleet kalvot. Aloitettiin kehiksen purkaminen keskustelulla EIRA:n luonteesta, ymmärrämmekö mallin ja sen tarkoituksen samalla tavalla. Keskustelussa nostettiin esiin myös ero mm. JHS-179-suositukseen.

Puollettiin seuraavaa mallin purku/käsittelyjärjestystä (kohdat viitaten EIRA-dokumentin, liitteen 5a, luvun 8 visualisointiin), myös lokakuun työpajaa ajatellen:

- EIRA-high-level viewpoint & EIRA metamodel viewpoint (8.1.1.+8.1.8): ymmärrämme yhteisesti ja yhteismitallisesti mitä EIRA kuvaa ja mihin pyrkii, miten EIRA/arkkitehtuuri auttaa meitä hahmottamaan kokonaisuutta.
- EIF Principles (8.1.14): käymme läpi sisällön ja vertaamme JHKA 2.0. periaatteisiin, hyvän hallinnon periaatteisiin, muihin keskeisiin (esim. digitalisoinnin periaatteet ym.), tarvitsemmekö todella kaikki nämä erikseen? Miten näiden toteutumista todennetaan? Mitä arvoa linkittyminen EIF-periaatteisiin tuo?
- Key enablers (8.1.13): Suomen tilanne näiden suhteen, onko olemassa, onko työnalla (missä?), mitä puuttuu (tiedämmekö miksi)? Näiden rooli; työn sitominen EIF-kehikseen (mm. linjaukset ja valmistelussa oleva tiedonhallintakartta)
- case-tarkastelu elämäntapahtuman kautta (tässä kontekstissa kiinnostava voisi olla esim. maahanmuutto toisesta EU-maasta, 8.1.2+8.1.3.+8.1.4.+8.1.5.+8.1.6); samalla voidaan yleisemmin todeta Suomen tilanne (mitä meillä on, mitä puuttuu mm. tietopolitiikan näkökulmasta, (politiikat)); muodostuuko tästä ohjaava taso "julkisenhallinnon kokonaisarkkitehtuurille"? Katsotaan yhteen JHKA.2.0. sisällön kanssa.
- Governance (8.1.10): Miten auttaa JHKA ryhmää löytämään tavoitteen työlle?
- Security (8.1.11): turvallisuusarkkitehtuuri, miten näkyy jatkossa JHKA:n työssä?

Tarkastelun yleisinä näkökulmina puollettiin sekä elämäntapahtuma-ajattelua että ns. "pakotettua palvelua" (esim. elintarvikevalvonta) – toimintaa, jota julkinen hallinnon tekee, mutta jota ei yleensä mielletä palveluksi, jotta malli tulee todennetuksi kaikilta kulmilta. Ylipäätään keskusteltiin, että palvelun käsite on vielä melko hakusessa ja siitä voi tulla kompastuskivi, jos asiaan ei kiinnitetä huomiota tässä valmistelussa. Todettiin, että malli ja siihen liittyvä keskeisin aiheistoa tulisi myös suomentaa.

Oltiin myös kiinnostuneita Tanskan kokemuksista ja soveltamistyöstä EIRA:n suhteen. EIRA vaikuttaa tärkeältä ylätasoinnilla, jossa (arkkitehtuurin) kaikki osa-alueet ovat näkyvillä. Kysymyksenä tuotiin myös esiin, miten keskustelussa ollut systeemiajattelu tässä näkyy. Miten nostetaan muutosjohtaminen kuvauksiin, osana suhteiden hallintaa. EIRA pitäisi saada kytkettyä ilmiöpohjaiseen strategia-ajatteluun.

Vuorensola fasilitoi ja dokumentoi keskustelua SWOT-analyysin kehikseen, (erillinen liite 5c).

Päätös: Sovittu alustava käsittelyjärjestys, jolla valmistelussa päästään liikkeelle ja koetaan saatavan hyötyä. Valmistelun pienryhmätyöskentelyyn kiinnostuneita ilmoittautui myös (alustavasti Sanna, Tomi, Tuomas, Tarja, Hannu ja Jari tai heidän edustamansa organisaation osoittama henkilö); Suvi on yhteydessä, kun komission kanssa saadaan sovittua valmistelun etenemisestä.

7 Arkkitehtuurityö 2020 eteenpäin -valmistelu

Työpaja. Työstetään tavoitteita ja tehtäviä tulevalle.

Liite 6.

Alustus: Sihteeristö

Fasilitointi: Maria Vuorensola, VRK

Käytiin läpi taustaksi puheenjohtajan esittelystä kokousmateriaalina olleet kalvot. Vuorensolan fasilitoimana työpajatyöskentelynä jatkettiin työstämistä ensin parityöskentelynä ja sitten kokoavana ryhmäkeskusteluna. Työpajan havainnot on koottu erilliseen liitteeseen 6b.

8 Kokousaikataulun muutos

Lokakuun kokouksessa, ke 23.10. klo 9-12, on päällekkäisyys hallinnonalan KA-kokouksen kanssa.

Päätösesitys: Kokousaikaa siirretään torstaille 24.10.

Päätös: Kokous siirretään to 24.10. klo 9-12.

9 Seuraava kokous

Seuraava kokous on sovittuna ma 16.9. klo 13-16. Tarkemmat tiedot kalenterivarauksessa.

10 Muut asiat

- Tiedoksi. Tiedonhallintalaki on vahvistettu. Tulee voimaan 1.1.2020. <https://vm.fi/paatos?decisionId=0900908f8063be51>
- Tiedoksi kutsu. Avoin työpaja tiedonhallinnan kuvauksista 23.-24.9.2019, osana tiedonhallintalain täytäänpanoa ja tiedonhallintalautakunnan perustamistoimia. Lisätietoja ja ilmoittautuminen: <https://vm.fi/tapahtumat/2019-09-23/tule-valmistautumaan-tiedonhallintalain-vaateisiin-avoin-tyopaja-tiedonhallinnan-kuvauksista>
  - Mahdollisuuksien mukaan työpajan materiaaleja pyritään käsittelemään jo 16.9. JHKA:n kokouksessa arkkitehtuurinäkökulman vuoksi. Tämän lisäksi voi osallistua työpajaan, jonka järjestää tiedonhallintalautakunnan perustamista valmisteleva työryhmä.
- Asialistalla tiedoksi ollut kutsu saman päivän aamuna olleeseen tilaisuuteen, osa oli osallistunut. [Tiedon semanttinen yhteentoimivuus -seminaari](#) 22.8.2019 (VRK).
- Lisäksi tiedotettiin, että VRK:n tuottama KA-koulutus on saatavilla eOppivassa (eoppiva.fi).

11 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.05.

Liitteet

- Liite 1: Edellisen kokouksen muistio
- Liite 2a: Julkisen hallinnon arkkitehtuurityön ja arkkitehtuuriaineiston nykytila ja kehitystarpeet -selvitys
- Liite 2b: Selvitystyön kalvot
- Liite 3: VRK:n selvitys Arkkitehtuuripankin käytöstä
- Liite 4a: Tutkimustietoa ekosysteemimallista (kalvot)
- Liite 4b: Artikkelit (taustatietoa)
- Liite 4c: Artikkelit (taustatietoa)
- Liite 4d: Artikkelit (taustatietoa)
- Liite 4e: Artikkelit (taustatietoa), LUOTTAMUKSELLINEN konferenssijulkaisuun saakka
- Liite 5a: EIRA-esittely (komission materiaali)
- Liite 5b: Suomen EIRA-työpaja (kalvot)
- Liite 5c: Koottua keskustelua SWOT-kehikseen
- Liite 6: Arkkitehtuurityö 2020 eteenpäin (kalvot)
- Liite 6b: Työpajatyöskentelyn havainnot arkkitehtuurityön 2020 tavoitteista